

Hyvä rintasyöpäpotilas,

Teille on tehty leikkaus rintasyövän vuoksi ja syöpätautien erikoislääkäri on arvioinut, että solunsalpaajahoito vähentää merkittävästi rintasyövän uusiutumiseriskiänne. Näin ollen teille on alkamassa rintasyövän liitännäissolunsalpaajahoidoksi doketakseli-CEF -hoidot.

Hoidot toteutetaan polikliinisesti suonensisäisenä noin kahden tunnin kestoisena infuusiona kolmen viikon välein. Hoitoja annetaan yhteensä kuusi kertaa. Ensimmäiset kolme hoitoa sisältävät doketakseli-solunsalpaajaa ja viimeiset kolme hoitoa CEF-solunsalpaajayhdistelmää (syklofosfamidin, epirubisiinin ja 5-fluorourasiilin yhdistelmä).

Doketakseli-hoidot aiheuttavat sivuvaikutuksina hiustenlähtöä (noin kaksi viikkoa ensimmäisen hoidon jälkeen) ja valkosolujen laskua. Valkosolut ovat matalimmillaan noin yhden viikon kuluttua hoidosta. Matalasoluvaiheessa tulehdusriski on lisääntynyt. Jos kuume nousee 38 asteeseen missä tahansa vaiheessa solunsalpaajahoitojen aikana, tulee teidän hakeutua oman alueen sisätautien sairaalapäivystykseen ilman lääkärin lähetettä, sillä saatatte tarvita suonensisäistä antibioottihoitoa. Päivystykseen pitää hakeutua myös, mikäli muiden mahdollisten oireiden vuoksi vointi heikkenee siinä määrin, että ette pärjää kotona.

Mikäli teillä on muita tulehduksille altistavia tekijöitä tai sairauksia (kuten diabetes), voi lääkäri harkintansa mukaan liittää solunsalpaajahoitoon valkosolujen laskua vähentävän kasvutekijän (esim. Zarzio tai Neulasta). Zarzio annetaan ihonalaisina pistoksina viiden vuorokauden ajan ja Neulasta yhtenä kertapistoksena vuorokauden kuluttua solunsalpaajahoidosta. Molemmat voivat aiheuttaa sivuvaikutuksena luustokipuja. Omasta terveyskeskuksestanne voitte varata ajan pistoksia varten tai teitä voidaan opastaa antamaan pistos itse.

Doketakseli-hoito voi aiheuttaa muutamassa päivässä ohimeneviä lihas- ja nivelsärkyjä, joihin voi käyttää tavanomaisia särkylääkkeitä. Osa potilaista saa limakalvo-oireita kuten ripulia tai suun limakalvojen arkuutta, makuuainin ohimenevää heikentymistä ja jotkut myös limakalvohaavaumia. Oma hoitajanne antaa teille hoidon yhteydessä erillisen suun hoito-ohjeen. Hoitojen aikana on tärkeää muistaa juoda ja syödä riittävästi, tarvittaessa usein pieniä määriä kerrallaan.

Doketakseli-hoidon seurauksena voi osalle potilaista tulla kynsimuutoksia tai puutumista ja pistelyä käsissä ja jaloissa. Nämä oireet ovat ohimeneviä ja niiden esiintymistä voidaan vähentää hoidon yhteydessä pidettävillä kylmähanskoilla ja -sukilla.

Doketakseli-hoito voi aiheuttaa allergisen yliherkkyysoireyksen, minkä vuoksi hoitoon liittyy kolmen vuorokauden mittainen kortisoni-kuuri (Deksametasoni 1.5 mg tabletteja 5 kpl aamuin illoin kolmen vuorokauden ajan, alkaen hoitoa edeltävänä iltana). Kortisonikuurista huolimatta jotkut potilaat saavat lääkeinfuusion yhteydessä allergiseen reaktioon sopivia oireita kuten kasvojen ihon punoitusta ja hengenahdistusta. Poikkeavista tuntemuksista on välittömästi ilmoitettava hoidon antavalle sairaanhoitajalle.

Kortisoni voi aiheuttaa unettomuutta ja vatsanärsytystä, minkä vuoksi hoitoon liitetään usein vatsaa suojaava lääkitys. Herkkävatsaiset voivat käyttää tällaista vatsahappojen eritystä vähentävää lääkitystä yhtäjaksoisesti koko solunsalpaajahoitojakson ajan n. viisi kuukautta.

Monet potilaat kokevat itsensä varsin uupuneiksi kolmantena päivänä hoidon jälkeen kortisonikuurin loppuessa. Useimmat potilaat voivat erittäin hyvin kolmannella hoidon jälkeisellä viikolla eli seuraavaa hoitoa edeltävällä viikolla.

Solunsalpaajahoitojen aikana kuukautisvuodot jäävät yleensä pois, mutta ehkäisystä pitää kuitenkin huolehtia, mikäli ennen hoitojen aloitusta kuukautisvuotoja on vielä esiintynyt. Kuukautiset palaavat yleensä takaisin nuoremmilla naisilla koko solunsalpaajahoitojakson päätyttyä, mutta lähempänä vaihdevuosi-ikää ne voivat jäädä pysyvästi pois, jolloin alkaa vaihdevuodet.

CEF-hoidot aiheuttavat myös hiustenlähtöä ja limakalvo-oireita. CEF-hoito aiheuttaa myös pahoinvointia, minkä vuoksi jokaiseen hoitoon liitetään suonensisäisesti tai suun kautta annettava pahoinvoinnin estolääkitys. Lisäksi lääkäri kirjoittaa reseptillä kotiin pahoinvointilääkkeitä. Metoklopramidi (kauppanimeltä Primperan) on peruslääke pahoinvoinnin estoon. Mikäli sen teho ei riitä, tulee hoitoon liittää setroni (kuten Granisetron). Mikäli tämä yhdistelmä ei riittävästi lievitä pahoinvointia määrää hoitava lääkäriinne tarvittaessa muita pahoinvointilääkkeitä kuten deksametasonia, Emendiä tai Temestaa.

Myös CEF-hoidot aiheuttavat valkosolujen laskua, joka on yleensä lievempää mutta pitkäkestoisempaa kuin doketakseli-hoidoilla. CEF-hoito värjää virtsan ohimenevästi punaiseksi.

Herceptin-hoidot

Jos kasvaimessa on HER-2 geenimonistuma, liitetään solunsalpaajahoitoon suonensisäisesti annettava Herceptin-hoito. Siitä voi aiheutua infuusion aikana flunssan kaltaisia oireita kuten vilunväristyksiä. Ensimmäinen hoitokerta kestää solunsalpaajahoitoineen noin kuusi tuntia, sillä lääkehoitoinfuusion päätyttyä teitä seurataan osastolla vielä kolme tuntia.

Ensimmäisellä vastaanottokäynnillä hoitava lääkäri laatii **B-lausunnon** rintasyövän erityiskorvattavia lääkkeitä varten (valkosolukasvutekijä, hormonihoitot, jotkut kipulääkkeet). B-lausunto postitetaan teille kotiin ja teidän tulee viipymättä toimittaa se KELAn paikallistoimistoon.

Ensimmäisellä vastaanottokäynnillä saatte mukanaan ainakin seuraavat **lääkeaineresepit**:

- Dexametason 1.5 mg (annostelu 5 tabl kahdesti päivässä kolmen päivän ajan) Doketakseli-hoitoihin liittyväksi allergianestolääkkeeksi
- Vatsaa suojaava lääkitys (kuten Somac, Zolt jne) dexametasonin oheen herkkävatsaisille
- Pahoinvointilääkitys (Primperan ja setroni kuten Granisetron), joista Primperan kannattaa hankkia varalle kotiin jo ennen hoitojen käynnistymistä ja setroni vasta, mikäli sitä tarvitaan.

Teille kirjoitetaan myös maksusitoumus **peruukkia** varten. Peruukki myönnetään lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineenä ja on saajalle maksuton. HUSin käyttämiä toimittajia ovat Veijo Kinnunen Oy ja Kuopion kähärätarvike Ky/ Kampaamo Jaana Kankkunen. Valikoima on laadukas (kaikissa monofilament-käsittely) ja monipuolinen. Molemmat toimittajat toivovat teidän varaavan ajan peruukin valintaa ja ohjausta varten.

Veijo Kinnunen Oy

Kartanonherrantie 2 a, 02920 Espoo, p. 010 680 1000

Pohjoinen Rautatienkatu 19, 00100 Helsinki, p. 010 680 1030

Kuopion Käherrystarvike Ky/ Kampaamo Jaana Kankkunen

Topeliuksenkatu 33, 00270 Helsinki, p. 09- 2414 705

Ennen solunsalpaajahoitojen aloitusta on suositeltavaa käydä hammaslääkärillä tarkistamassa hampaiden kunto ja hoitaa mahdolliset tulehduspesäkkeet.

Influenssakauden aikana syöpäpotilaille suositellaan kausi-influenssarokotuksen ottamista. Sopivasta ajankohdasta on hyvä neuvotella oman hoitajan tai lääkärin kanssa.

Solunsalpaajahoitojen ajaksi hoitava lääkäri voi kirjoittaa teidät **sairauslomalle** joko muutamien päivien ajaksi tai koko hoitojakson yli työnne laadun, hoitojen aiheuttamien sivuvaikutusten ja oman jaksamisenne mukaan.

Autolla ajoa ei suositella hoitopäivänä heti hoidon jälkeen ja saatte tarvittaessa hoitajalta taksistodistuksen hoidon jälkeistä kotimatkaa varten.

Vastuuhoitajanne _____ tavoitatte parhaiten puhelimitse

arkisin klo 8:30-9:00 ja 13:30-14:30 puh. _____.